

a nemohl zaniknouti dluh žalovaného z lombardní zápůjčky. Od té doby byl by mohl jeho dluh započtením zaniknouti jen tehdy, kdyby byla jeho pohledávka na čsl. poštovní šekový úřad skutečně převedena a bylo určeno, jakým poměrem bude jím uhrazena, tedy, že se stala splatnou. Ježto se tak nestalo, nemůže žalovaný žádati od poštovního šekového úřadu výplatu své pohledávky, aniž ji započísti. Žalovaný měl tvrditi a prokázati uvedené podmínky započtení, neučiniv tak, nemůže započtení namítati. Proto mylně dovozuje, že jeho prohlášení o započtení nastalé teprve dne 13. srpna 1929 k Československému státu způsobilo zánik jeho dluhu z lombardní zápůjčky. Působnosti tohoto prohlášení ex tunc brání změna právního poměru, přivoděná uvedenými zákonnými předpisy.

Ani dovolatelovy vývody o připočtení úroků k jistině, nejsou správné. Jest sice pravda, že v podmínkách o úpisu válečné půjčky a o lombardní zápůjčce na její úpisy není výslovně uvedeno, že se úroky připočtou půlletně k jistině. Ale při výkladu dohody nelze ulpěti na slově (§ 914 obč. zák., čl. 278 obch. zák.), nýbrž jest přihlédnouti k úmyslu stran a k pravidlům poctivého právního styku a i k zvyklostem v obchodě (čl. 279 obch. zák.). Odvolací soud dovozuje právo vídeňské poštovní spořitelny a poštovního šekového úřadu k započtení úroků k jistině z úmluvy stran a ze zvyklosti bankovní, potvrzené znalcem. Bylo-li bankovní zvyklostí, že se v běžném účtě lombardním připočítávaly úroky k jistině pololetně, pak odvolací soud právem dovozuje z úmluvy o pololetním započítávání úroků také, že se připočítávaly k jistině ve smyslu oné dohody podle zvyklosti.

Čís. 11770.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Obsahuje-li směnka platební slib, může býti jen směnkou vlastní. Obsah směnečného prohlášení lze vykládati jen ze samé skriptury. Označení směnky jako »sola« a valutární doložka nevádí pojetí směnky jako vlastní a její platnosti.

Prohlášení výstavce, že zaplatí na řád remitentův, spojené s příkazem, by byla valuta dána na účet určité osoby podle zprávy, obsahuje vedle platebního slibu tomuto neodporující příkaz remitentův, na čí účet má dáti směnečnou valutu.

Osobu, uvedenou ve směnce, nelze považovati za směnečníka, neobsahuje-li směnka také platební výzvu na ni.

Za výstavce lze považovati jen toho, kdo p o d e p s a l směnečné prohlášení, tedy toho, jehož podpis jest pod směnečným prohlášením nebo tak umístěn, že nevzniká pochybnost, že směnečné prohlášení jest od něho jako výstavce. Nestací podpis po straně, napříč směnky.

(Rozh. ze dne 18. června 1932, Rv II 287/32.)

Směnka, o niž tu jde, zněla doslova takto:

	»R. den 20. Februar 1931	Für KČ 3.000
	Am 20. Mai 1931 zahle ich gegen diesen Sola Wechsel	
Artur K.	an die Ordre Herrn Josef M. die Summe von	
	Dreitausend č. Kronen	
m. p.	den Wert in Ware erhalten und stellen ihn auf Rechnung laut Bericht für Artur K.	
	Rep. d. Lloyd Vers. A. G.	Anna K. v. r.
	in R.«	

Na základě této směnky byl vydán k návrhu žalobce směnečný platební příkaz proti Anně K-ové a Arturu K-ovi. V námitkách proti směnečnému platebnímu příkazu uplatňovali žalovaní, že ze směnky neručí žalovaní směnečněprávně, ježto směnka, spojujíc v sobě formu směnky vlastní a směnky vydané, jest neplatná. Procesní soud své stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. Odvolací soud nevyhověl odvolání Artura K-a a napadený rozsudek ohledně něho potvrdil.

Nejvyšší soud směnečný platební příkaz ohledně Artura K-a zrušil.

Důvody:

Dovolatel právem vytýká nesprávnost názoru, že jde o směnku vydanou, a že slovo uvedené ve směnečném prohlášení »zaplatím« (»zahle ich«) spočívá na omylu nebo na přepsání. Obsahuje-li směnka platební slib, může býti jen směnkou vlastní. Obsah prohlášení směnečného při přísně skripturním aktu, jímž jest směnka, může býti vykládán jen ze samé skriptury. Ze směnky samé není nijak jasno, že jde jen o nedopatření nebo o omyl. Kdyby směnečné prohlášení bylo Arturem K-em podepsáno, nevadilo by jeho závaznosti ani označení směnky jako sola směnky ani dodatek valutární doložky. Ani to ani ono pravidelně nepřichází při vlastních směnkách, ale nečiní směnečné prohlášení (platební slib) ani nesrozumitelným, ani sobě vnitřně odporujícím. Proto by označení směnky »sola« a valutární doložka nevadily pojetí směnky jako vlastní a její platnosti. Prohlášení výstavcovo, že zaplatí na řád remitentův, spojené s příkazem, aby valuta byla dána na účet Artura K-a podle zprávy, obsahuje vedle slibu platebního tomuto neodporující poukaz remitentův, na čí účet má dáti směnečnou valutu. Přesto však nelze považovati Artura K-a ani za směnečníka a příjemce ani za výstavce. Onomu pojetí vadí, že směnka neobsahuje platební výzvu pro Artura K-a, by on platil. Že jde jen o omyl neb o nedopatření patrné ze samé směnky, nelze říci již proto, že jméno a bydliště Artura K-a není uvedeno jako adresa směnečnickova, nýbrž spojeno s prohlášením směnečným slovem »für« jako výzva, na čí účet výstavce chce platiti a na čí účet má valuta býti připsána. Ze směnky nelze vysvětliti, že se toto spojení adresy Artura K-a stalo jen omylem nebo nedopatřením. Proto nelze Artura K-a považovat za směnečníka, ježto směnka neobsahuje také vlastní výzvu na něho. Nelze ho však považovati ani za výstavce. Za výstavce lze považovati jen toho, kdo podepsal směnečné prohlášení, tedy toho, jehož podpis je pod směnečným prohlášením nebo tak

umístěn, že nevzniká pochybnost, že směnečné prohlášení je od něho jako od výstavce. Artur K. se však nepodepsal pod kontext směnky, tedy pod směnečné prohlášení, nýbrž po straně napříč směnky, jak se pravidelně podpisuje příjemce, a není tedy patrné, že chtěl podepsati jako výstavce.

Čís. 11771.

Okolnost, že dlužník zažádal o vyrovnání, nestačí k osvědčení nebezpečí, že bude zmařeno nebo značně stíženo dobytí pohledávky (§ 370 ex. ř.), která požívá přednostního práva.

(Rozh. ze dne 23. června 1932, R I 405/32.)

Žádost o povolení zajišťovací exekuce odůvodňoval věřitel tím, že dlužník zažádal o vyrovnání. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Stěžovatel žádal o povolení zajišťovací exekuce, uváděje k osvědčení nebezpečnosti zmaření nebo značného stížení dobytí jeho vymáhané peněžitě pohledávky jen, že pohledávka jeho je ohrožena, »protože strana povinná zažádala u krajského soudu obchodního o vyrovnání«. Leč nabídnutí jen tohoto osvědčení považuje soud rekursní za nedostatečné, neboť podle § 370 ex. ř. jest třeba, by vymáhající věřitel osvědčil objektivní nebezpečí jeho pohledávce hrozící, k čemuž předluženost dlužníka o sobě nestačí, neboť tím není ještě osvědčena pravděpodobnost, že vydobytí vymáhané pohledávky je ohroženo. Jinak by tomu bylo, kdyby dlužník byl stihán jinými žalobami neb exekucí nebo kdyby hrozilo mu vyhlášení úpadku na jeho jmění (viz rozh. nejv. soudu čís. 4449 sb. n. s. a jud. čís. 158). Neboť není účelem zajišťovací exekuce, zabezpečiti uspokojení vymáhajícího věřitele před jinými věřiteli, nýbrž jen zajistiti budoucí uspokojení pohledávky zajišťovatele, která nemá pro sebe pevný exekuční titul, nýbrž jen titul, který může býti ještě zvrácen anebo nemůže býti ještě vykonán (Hora: Soustava exekučního práva str. 280), a proto neuznává teorie přípustnost zajišťovací exekuce, je-li tu nebezpečí, že by jiní věřitelé, kteří snad mají vykonatelné exekuční tituly pro své pohledávky, mohli zajišťovatele předejítí neb je-li se obávati, že dlužník upadne do konkursu (viz Neumannův komentář k § 370 ex. ř. a Hora l. c. str. 281). Nelze proto ani okolnost vymáhajícím věřitelem v jeho exekučním návrhu uvedenou, že dlužník zažádal o vyrovnání, považovati za osvědčení nebezpečnosti, jež má zákon na mysli v § 370 ex. ř. Pohledávku vymáhajícího věřitele lze považovati tím méně za ohroženou, ježto jest podle tvrzení návrhu pohledávkou privilegovanou, patrně podle § 26 čís. 5 vyr. ř., která naopak by došla v řízení vyrovnávacím uspokojení v pořadí přednostním před jinými pohledávkami neprivilegovanými.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 370 ex. ř. jest třeba k povolení zajišťovací exekuce osvědčení, že by jinak dobytí peněžitě pohledávky soudně přiřčené bylo zmařeno nebo značně stíženo. Zda jest tomu tak, jest posuzovati podle po-